

”GUDS ORD BÄR ICKE BOJOR” 2 Tim. 2:9

NORDISK ÖSTMISSION

NR 1

MARS 2024

ÅRG 61

Kristi kors är alltid vårt enda hopp, inte bara under fastan och påsken! Och Guds hjärta finns i korset (jfr Rom. 5:8). Bilden kommer från Karsten Christensen, sognepræst i Harboøre (nära det i väderleksrapporten kända Thyborøn).

Betraktelse:

Jul och Påsk

Jul och Påsk i kyrkoåret löper på två olika sätt.

Påskan och de högtider som är förknippade med den är rörliga. Det kan maximalt skilja på fem veckor när påskdagen infaller. Detta beror på att man velat kombinera solåret med det judiska mån-året i kalendern. Därför säger vi ibland att "Påskan är tidig/sen i år", men Påskdagen är alltid en söndag.

Julen och de högtider som är förknippade med den är däremot fast knutna till bestämda datum. Juldagen är alltid 25 december, oberoende av veckodag - även om många i sina förberedelser inför helgen ändå upplever att "Julen kommer (för) tidigt i år!"

Ibland löper Julens och Påskens cirklar in i varandra. Så är det med Jungfru Marie Bebådelsedag. Den infaller egentligen alltid 25 mars - titta efter i almanackan! Den är relaterad till jul, nio månader - ett havandeskap - före Juldagen. Men den infaller alltid i Fastan, förberedelsestiden för Långfredag och Påsk och man kanske upplever att

kyrkoåret kommer i "otakt" - i stället för fastetidens dämpade framtoning vad gäller färg och musik blir det plötsligt jul igen! Kanske sjunger man "*Ordet blev kött och tog sin boning bland oss*", Sv ps 122:3, för det är ju denna dag det sker! Ordet blir kött när Maria tar emot ängelns bud: "*Må det ske med mig som du har sagt!*"

Ordet blir inte kött på Juldagen, när Jesus föds. Detta är viktigt att betona, inte minst när människolivets första veckor och månader inte ges skydd och rätt till okränkbart liv av det omgivande samhället och dess lagar.

Vår himmelske Fader, Jesu Kristi Fader, ser på ett annat sätt. Han har sett oss - och den som växer i Marias liv! - när vi ännu knappast var formade, Psalt. 139:16. Han upptäcker oss inte plötsligt i vecka 12 eller vecka 18 ...

När Lukas återger bebådelsen har han den ännu inte födde Johannes som "kalender". "*I sjätte månaden*" betyder Elisabets sjätte havandeskapsmånad. Så viktiga är de ännu

inte födda barnen i Guds ord att de kan utgöra grund för tidsangivelse. Tidpunkter anges inte bara storslaget, t ex *"i det femtonde året av kejsar Tiberius regering"*, Luk 3:1, utan också *"i den sjätte månaden"* av Elisabets havandeskap, i Johannes Döparens liv.

När vi läser vidare märker vi hur Fadern handlar genom dessa båda små, ännu inte födda. *" Några dagar efteråt "* beger sig Maria iväg för att besöka Elisabet. Varken Maria själv eller någon annan kan märka att ett barn växer i hennes liv. Snart ska barnets hjärta börja slå, *" det hjärtat, som i nöden den armes tillflykt var ... "*, Sv ps 70:4, det hjärta som blöder på korset, det som blir genomborrat.

Det är samma hjärta. Samme sanne Gud som blir sann människa. Inkarnationens under - hela vägen.

När den unga Maria, i sitt liv bärande på Jesus, möter den äldre Elisabet, i sitt liv bärande på Johannes, gör den helige Ande ett under. Johannes, som skulle peka ut Jesus som Guds Lamm nere vid

Jordan, spritter till i Elisabets liv, hon fylls av helig Ande och välsignar Maria och barnet hon bär. Och - detta är viktigt! - hon bekänner Jesus, knappt millimeterstor, som sin Herre! *" Min Herres mor "* kallar hon Maria.

En gång ska alla knän böjas och alla tungor bekänna, Gud Fadern till ära, att Jesus Kristus är Herren, Fil 2:10f.

Vägen dit går genom passions-tiden, lidandestiden, som avslutar fastetiden i Stilla veckans och Långfredagens djupa mörker. Redan i Nasaret lydde Jesus Maria och Josef i allt, Luk 2:51. På Golgata var han lydig mot sin Fader ända till döden, döden på ett kors, Fil 2:8.

Hans död och uppståndelse är den djupaste meningen med att Ordet blev kött. Därför är det på alla sätt djupt meningsfullt att fira Jungfru Marie Bebdelsedag i väntan på Påsk.

Göran Simonsson

Ordförandens spalt

Jul- och nyårshälsning

Jag brukar varje år skicka en enkel jul- och nyårshälsning till många av våra kontakter. Vi får samtidigt julhälsningar. Några av dessa vill jag vidarebefordra till er läsare. Två av de längre julhälsningarna har kommit från Oleg Schewtschenko i Ukraina och Mindaugas Kairys i Litauen. Dem kan ni läsa på annan plats i detta nummer. Vi har också fått en hälsning från Konstantin Subbotin, pastor i Ingermanländska kyrkan i Ryssland. Subbotin är rektor på Keltto i S:t Petersburg, där Ingermanländska kyrkan utbildar sina präster. I sin julhälsning nämnde han att man har haft mycket att göra under julen i hans församling. Bl.a. har man genomfört konfirmation av nya medlemmar. Vi har också fått hälsning från Pavel Lutjenko i Belarus. Från Ukraina har vi förutom från Oleg även fått hälsningar från Alexander Gross, Ihor Sjemihon (Kiev) och Sergej Bevez (Dnipro).

Det är gott att på detta sätt kunna påminna varandra om det som är grunden för vår tro och förutsättningen för vårt uppdrag nämligen att vi firar jul för att det är ”då en Frälsare blivit född åt er i Davids stad och han är Messias Herren”.

Årsmötet 2024

I år planerar vi att genomföra vårt årsmöte i Träslövläges församling, söndagen 14 april. Vi kommer att

delta i församlingens gudstjänst kl 10, samt därefter genomföra årsmötet. Inbjuden talare i år är Tony från TWR (Trans World Radio) i Kanada. Tony kommer ursprungligen från Iran och arbetar med mission på farsi (persiska), språket som talas i Iran. Han har varit talare på våra årsmöten 2008 och 2016. Jag ser verkligen fram emot att få träffa Tony igen.

Det tryckta ordet även på nätet

Du vet väl att du kan läsa tidigare nummer av vår tidning på nätet.

På www.nordiskostmission.se/sv/ tidning finns alla tidningar sedan 3/2007 (och jubileumsnumret 1/2006) samlade. I nr 2/2008 finns det ett långt referat av Tonys berättelse vid vårt årsmöte 2008. Jag vill också hänvisa till en artikel i 4/2019 där Tony berättar om ett möte han genomförde i Armenien. Bifogad bild fick vi i samband med att vi fick Tonys artikel. Av hänsyn till dem som är med på bilden är ansiktena dolda.

Hoppas att många av er kan komma på årsmötet för att lyssna på Tony!

Martin Wihlborg

En hälsning från Oleg

Oleg Schewtschenko är missionär och pastor i Odessa i Ukraina. Här har vi översatt ett rundbrev som han har skickat, och som han har föreslagit för tryck i vårt missionsblad. Rundbrevet är också ställt till folk som bor i Tyskland, vilket nog märks.

Jul

Trots situationen i landet har Gud lagt på mitt hjärta att också detta år, organisera ett julfirande för barnen i Odessa.

Varje år funderar jag på en ovanlig, men ändå tillgänglig metod att berätta för barnen och deras föräldrar om ett ovanligt barns, Jesu, födelse.

När man når människor, som inte vet så mycket om den bibliska historien, skulle man vilja berätta så att såväl barnen som deras föräldrar

blir uppmärksamma på födelsehistorien, historien som har påverkat hela världen!

Under åren har jag klätt ut mig till olika gestalter i julhistorien, för att berätta historien så att den, om möjligt, ger intryck.

För några år sedan var jag en herde, och mina barn var mina medhjälpare. Förra året var jag en av de vise männen, och berättade vilken förvånansvärd resa vi hade bakom oss. Det var mycket intressant, eftersom det blev strömavbrott

Oleg som ängel

NORDISK ÖSTMISSION

Ukrainska barnbiblar.

under vår gudstjänst, och vi använde mitt batteri med en glödlampa som stjärnan. Den lyste i vår sal, och ledde oss till den plats där vi kunde hitta Jesus. För de visa var det Betlehem och en krubba, och för oss idag är det också en träprodukt, en bok, Bibeln. En gång på påsk var jag en åsna som berättade för barnen historien hur människor lade kvistar och kläder framför honom. Men först senare märkte åsnan att de inte gjorde så framför den, utan framför Jesus, som skulle korsfästas, men som till allas överraskning är uppstånden från de döda.

I år bar jag vita kläder och kom som ”ängel”, som ville berätta för barnen om den förvånansvärda historien. Om stunden då himmelen

kom till jorden! Om stunden då alla änglar höll andan! När hela himmelen förväntansfullt såg på hur Gud gav oss sin Son. Om änglarna, som hade övat länge för att sjunga sitt bästa stycke för de musikaliskt utbildade herdarna.

Naturligtvis berättade jag också om hur beredvilligt Jesus blev en skapelse, en värlös baby, och det allt för att frälsa oss människor.

Det var en glädje att se barnen och tala med dem!

Varje barn fick en julklapp och en ny barnbibel. Även föräldrarna fick ett Nya testamente, och en kalender för daglig läsning.

Under en dag kunde jag besöka tre barnhem, och ett hem för människor med funktionshinder.

NORDISK ÖSTMISSION

Julklappar, till synes med krubbmotiv på paketet

TVå av dessa var ett internat (skolhem) för barn med cerebral pares. På internatet bor nästan hundra barn, och vi har besökt skolan under många år. I tillägg till presenterna har vi detta år hjälpt internatet med att byta ut 50 armaturer som lyst dåligt, mot nya LED-ljus, som inte bara ger bättre ljus, utan också förbrukar mindre energi, vilket är särskilt

viktigt eftersom skolan måste drivas med en generator. Jag gav också bort några barnbiblar till de skolanställda medarbetarnas barn.

På kvällen hade vi en samling med barn, som på grund av sin synskada tillhörde en organisation för funktionshindrade, liksom med barn från en särskild gemenskap. Det kom 50 barn. Men vi gav också till tjugo sängliggande barn, för att Kristi Ljus genom Bibeln skulle nå deras hem!

Detta år har Gud lagt på vårt hjärta att skänka en särskild glädje till barn till soldater, som kämpar vid fronten i Cherson-området. Många av dessa soldater hade redan vänt sig till oss med förtroende, och när jag berättade för dem att jag ville sända julklappar till deras barn blev de rörda. De av dem som var införstådda med detta, skrev sin frus telefonnummer, barnens namn och antalet, så väl som

Oleg delar ut julgåvor. Foton i artikeln kommer från Oleg.

NORDISK ÖSTMISSION

postadressen. På detta sätt kunde jag skicka 130 presenter. Tillsammans med julklappen och barnbibeln skickade vi också nya testamentet och böcker för daglig läsning. Efter årsskiftet kunde vi glädja oss åt att få meddelanden i vilka de tackade för gåvorna.

Resten av gåvorna har jag fördelat till fattiga familjer i Odessa, Tjernomorsk och Petrodolina, och några har sänts till Nikopol.

Vänner, tack vare ert finansiella stöd, och era förböner, har vi detta år kunnat förbereda och fördela 370 julklappar. Stort tack för ert förtroende, ert deltagande och ert stöd!

Personligt

Många av er vet att jag är född i Ukraina. År 2001 flyttade vår familj till Tyskland. Men Gud kallade mig 2010, för att tjäna honom och hans kyrka i Ukraina. Jag har behållit dubbelt medborgarskap, vilket hjälpte mig att under många år kunna arbeta i Ukraina utan visum.

Eftersom jag före kriget, efter en av de årliga tysklandsresorna, reste tillbaka med mitt ukrainska pass till Ukraina, har mitt ukrainska medborgarskap övervägt, och i likhet med alla värnpliktiga män får och kan jag inte lämna landet. Och för varje resa till Tyskland måste jag få en tillåtelse från Kiev. Jag har glatt mig åt att besöka släktingar, betjäna flyktingar från våra församlingar och tjänstgöra i era församlingar.

Tyvärr har det inte varit möjligt att besöka alla församlingar, som hade inbjudit mig. Snälla, förlåt mig, men vid dessa korta besök försöker jag ordna så mycket som möjligt. Jag är ledsen över att jag möjligen därmed har bedrövat er!

I början av detta år har jag ånyo skrivit min utreseansökan och skickat in underlagen för prövning. Jag måste säga att vi sedan årsskiftet har fått en skärpning i frågan om mäns utresa. Under två veckor har jag försökt ringa till Kiev, för att få reda på status för min ansökan, och under många dagar har jag inte kommit fram och har inte fått något svar.

Idag har jag fått avslag på min utreseansökan.

Jag skriver detta till er, för att ni bättre skall förstå den situation som jag sedan nästan två år lever under.

Jag skriver också för att be er om fortsatt förbön för vår familj. Min äldste son grät länge, när han fick reda på den tråkiga nyheten. Vänner, vi tror på Gud, för vilken ingenting är omöjligt! Inget! Det har sina orsaker varför jag denna gång inte fick någon tillåtelse. Jag kommer inom kort att skicka en fråga, och ber att Herren välsignar mig, och ger mig möjligheten att komma till min familj och besöka er.

Herren bevarer er!

Oleg Schewtschenko
övers. (fr. tyska) A.E.

Ett julbrev från Litauen

Nedan följer ett utdrag från ett julbrev från Mindaugas Kairys, präst med ansvar för det diakonala arbetet i evangelisk-lutherska kyrkan i Litauen. Kairys besökte NÖ på årsmötet 2019 i Älvsåkers kyrka och församlingshem. Vi har bland annat givit stöd till julklappar och skolmaterial till barn och skickat hjälptransport. Texten är skriven före jul, men har inte kunnat publiceras förrän nu.

Kära bröder och systrar, vänner till vår diakoni, vi gläder oss tillsammans över den stundande julhelgen, där födelsen av vår Herre Jesus Kristus skall vara medelpunkten. Att under denna tid få glädjas tillsammans med familj, anhöriga och vänner innebär också en särskild välsignelse. Vi tänker på alla människor, som i denna tid inte förunnas att leva i trygghet och fred.

Vi vill ännu en gång se tillbaka på det gångna årets händelser och arbete, det som vi gemensamt har erfårit och utfört.

Under detta år har vi firat att "Gabrielus", en offentlig institution, har funnits i 15 år samt att Diakonalt Center i Garliava har funnits i 5 år. Alla företrädare och medarbetare i vår diakonala verksamhet bjöds in till en festlig gudstjänst med anledning av firandet. Det var särskilt gott att återse alla vid detta tillfälle. Det var något mycket speciellt att samtala om arbetet med diakonala tjänster, utmaningarna vi står inför och våra planer för framtiden. I gudstjänsten

framfördes tack till våra partner och understödjare. Utan er generösa hjälp och stöd hade det inte varit möjligt för oss att bygga upp detta center i Garliava, Kaunas län.

Vi är mycket tacksamma, att vi tack vare Bernd Hanemann och hela hans team i Rendsburg, kan genomföra det s.k. förebyggandeprogrammet i Garliava. Vi är glada för att prästen Arvydas Malinauskas har ställt sig till fullt förfogande för vår diakoni och leder det viktiga förebyggande arbetet i "Kampanj Medmänniska". Han arbetar sedan lång tid tillbaka som präst i ett fängelse för kvinnor. Han engagerar sig inte enbart i förebyggande pedagogik för vuxna i Garliava, utan även i Kriscentrum för kvinnor i Jurbarkas och i offentliga arrangemang i skolor och ungdomsläger. Här finner kvinnor tillflykt efter återgång från fängelset. De kan bo i det diakonala centret en tid samtidigt som de söker arbete och en permanent bostad. Vi är tacksamma gentemot föreningen för livsmedelsgåvor, vår partner och sponsor, inte bara för hjälp till

NORDISK ÖSTMISSION

enstaka familjer, utan också till vårt barndagcenter i Garliava. Claudia, föreståndare för barndagcentret, planerar inte bara olika aktiviteter för barnen, utan hjälper dem också med förberedelser inför undervisningen, arbetar tillsammans med familjerna och delar ut humanitär hjälp.

Kriscentret i Jurbarkas samlar på sig allt mer erfarenhet i arbetet med familjerna. Vi kan redan nu säga vad som saknas i detta arbete och hur detta ska kunna åtgärdas. Vi är de som upptäcker de känsligaste och mest smärtsamma delarna i den sociala servicen, det som särskilt behöver uppmärksammas. Till och med företrädare för andra församlingar kommer till oss för att få kunskap om vårt gynnsamma tillvägagångssätt. I egenskap av pionjär i detta familjearbete har vi samlat på oss erfarenhet som vi redan kan dela med övriga distrikt.

Våra idéer, ambitioner och insikter är ofta innovativa på socialpolitikens område. Som diakonal aktör kan vi glädja oss över att våra gemensamma projekt har blivit en igångsättare för en reform av den totala sociala trygghetens säkerställande. Vi har förstått vad som är mest nödvändigt. Tillsammans med våra partner utomlands skulle vi kunna uppnå det. Vi har utfört pionjärarbete genom att införa daghem, ett kriscentrum för kvinnor, ett integrationsprogram för fångelser, en rådgivningsbyrå för missbrukare och rehabcentret Gabriel. Vi började

våra aktiviteter på ideell basis med otillräckliga medel, för det mesta enbart med gåvor. Efter dessa pilotprojekt blev de dåvarande mest akuta sociala problemen föremål för hela landets intresse. Man eftersträvade en lösning för det sociala systemet genom att tillåta sociala tjänster.

Vi fortsätter också att hjälpa barn, vars föräldrar befinner sig utomlands. Tack vare detta projekt kunde vi också i år ordna fritidsaktiviteter med utflykter och lekar med ungdomar från dagcentren. För barn som inte har möjlighet att resa bort, tillgodoser vi inte bara deras trygghet och sysselsättning under skolåret, utan berikar även deras fritid med pedagogiska aktiviteter och utflykter.

Ytterligare en aktivitet som har funnits med i vårt dagliga diakonala arbete är omsorgen och stödandet av krigsflyktingar från Ukraina. Detta är ett område som vi alla i Litauen och våra understödjare utomlands fortfarande behöver stödja, eftersom detta är en säkerhetsfråga för hela Europa och i synnerhet för Litauen, Lettland och Estland. Vi måste se till att de ukrainska barnen och kvinnorna får hjälp och stöd. Krigsflyktingarna står inför omfattande utmaningar när de kommer till vårt land tillfälligt. Vi behöver hjälpa dem med deras vardagsproblem. I Litauen märker vi att denna uppmärksamhet minskar. Men som diakonal aktör vill vi påminna om att hjälpen

NORDISK ÖSTMISSION

Garliava i Litauen. Foto från Kairys

behöver pågå kontinuerligt. I år kommer vi att fira jul tillsammans med ukrainska familjer i vår församling i Jurbarkas. De ukrainska barnen förbereder ett program i kyrkan. Åt barnen kommer julklappar att överlämnas och mammorna kommer inte att vara ensamma den första dagen i julhelgen, utan kan fira julafton tillsammans med oss.

Dessutom planerar vi nästa år för en större renovering i församlingen i Smalininkai. Ett tak på en byggnad är fallfärdigt och vi planerar att byta ut det. Byggnaden, das Gebäude der Blaukreuzler, finns med i förteckningen av kulturarv, men tyvärr finansieras inte byggnader av denna betydelse av staten i Litauen. Staden Smalininkai tar emot krigsflyktingar. Några av familjerna

Diakonalt arbete bland barn i Litauen. Foto från Kairys.

planerar att stanna i Litauen, några till och med i Smalininkai. Diakonin hjälper de ukrainska familjerna med möbler, hushållsartiklar och kläder. De håller nu till i den byggnad, vars tak ska renoveras. Om någon vill ge en donation, kan vi använda pengarna för ytterligare reparation av byggnaden. Vårt

NORDISK ÖSTMISSION

center för familjeomsorg bedriver dessutom två gånger i veckan ett soppkök i Smalininkai, för att lindra sociala problem. Seniorer får varma måltider. Ofta tar seniorerna sin mat med sig hem. Några hjälparbetare kommer med mat till seniorer, som är sjuka och inte kan lämna sitt hem. I år fick vi ett ovanligt besök till Smalininkai från republiken Litauens jordbruksministerium. Ministern besökte oss personligen med en hel delegation. Han uppmärksammade vårt projekt Familjeomsorgscentrum. Projektet blev mycket uppskattat och vi fick till och med ta emot en utmärkelse från ministern.

Ni vet att det ligger en stark tonvikt på arbete med barn och ungdomar i vårt diakonala arbete. Enbart i år kommer vi att dela ut mer än 200 julklappar till barn som får omsorg av diakonin i Jurbarkas. Det är verkligen ett stort antal för vår församling. Det är mycket viktigt, eftersom de senare som vuxna kanske påminns om det inflytande, den kärlek och hjälp, som kyrkan visat i deras liv.

Avslutningsvis vill jag framföra hälsningar till er från alla församlingar, som jag har ansvar för. Vi tänker på er i söndagsgudstjänsternas böner. Det är mycket viktigt för kyrkan i församlingen. Vi är en litet samfund, men vi vårdar vår tro och vårt lutherska arv. Denna kyrka i församlingen behöver bry sig om sig själv. Den minskade

uppmärksamheten från staten är en aning oroande. Kommer vi att vara i stånd att överrätta allt detta till nästa generation? Understödjande, gåvor eller bön från var och en är oerhört betydelsefullt för oss i minoritetskyrkan.

I denna adventstid önskar jag er så mycket ljus som möjligt, ty Kristus själv bringar ljus in i vårt liv!

19.12.2023

Mindaugas Kairys

Föreståndare för diakonin och präst i den evangelisk-lutherska kyrkan i Litauen

Redigering och översättning
(från tyska): **M.E.**

Mindaugas Kairys (t.h.) besöker vårt lager i Solberga 2019, och ses där tillsammans med vår flitiga medarbetare Elsie Alfredsson. Foto: Martin Wihlborg.

Eero Sepponen, en lutheran i Österland

NÖ-tidningen tar här nedan med tre minnesrunor över Eero Sepponen, kyrkoherde i de svenska församlingarna i Åbo och S:t Petersburg. Dessa tre varianter uppgift är att peka på hur en luthersk pastor kan ha arbetat i detta östra gränsområde sedan urminnes tid. I unga år vistades Eero också i Nordens västligare delar, nämligen i Lommeland, och hade kännedom om kyrkolivet i de delarna av det svenska riket. Eero berättade en gång att han jordfäst sina svenska fosterföräldrar.

Till minnet av Eero Sepponen

Kyrkoherde Eero Sepponen, Åbo, har gått ur tiden. Han sörjs närmast av hustrun Oili f. Numminen samt barn med familjer. Eero Sepponen föddes i Helsingfors 1942, och han hade där också sin skolgång och utbildning. Under studentåren tillhörde han kretsen kring författaren och studentprästen Paul von Martens, senare radiochef. Som präst hade Eero olika tjänster i Helsingfors, bl.a. som kyrkoherde i S:t Matteus församling. Från 1991 var han kyrkoherde i Åbo svenska församling. En av hans vänner skriver: ”Eero fick nåden att förmedla en faders kärlek till sin församling, och den besvarades.” I Åbo var Eero också kaplan vid Akademiens teologiska fakultet 1996-2009.

Inom teologin var praktisk teologi hans ämne. Han var assistent i detta ämne vid Helsingfors universitet 1977-1979. Bland annat intresserade han sig för de svensktalande församlingarna i det ryska väldet, och han utgav också en av deras gudstjänstböcker från tsartiden på nytt¹. Eero

Eero Sepponen tjänstgör i S:t Katarina

Sepponen var enormt receptiv och har kallats ett vandrande Wikipedia i sitt ämne. Receptiviteten gjorde också att han var rikt språkbegåvad. Han talade även ryska. Efter Sovjetunionens fall tjänstgjorde han också som präst i den anglikanska församlingen i S:t Petersburg. Han var en engagerad ekumen.

Den gamla kejsarstaden vid Neva blev ett viktigt arbetsfält för Eero Sepponen. Under tre decennier var Eero med om att återuppbygga den svenska S:ta Katarinaförsamlingen, vars kyrka under kommunisttiden vandaliserats till en idrottshall.

Eero Sepponen räckte till för mycket och för många.

Christian Braw

¹ Det torde *inte* röra sig om den bok som Skara stiftshistoriska sällskap gav ut. (red. anm.)

**Guds tjänare Eero Sepponen,
Sankta Katarinas pastor – i ljusst
minne.**

Inför första Advent (2 december 2023) fullbordades vår käraste och högst respekterade prästs Eero Sepponens jordiska vandring. Till familj, vänner och alla som känt eller mött honom vill vi uttrycka allas vårt deltagande i sorgen. Eero var en person med ett stort hjärta och en varm själ.

Samtidigt som han under lång tid var prost och kyrkoherde för svenska församlingen i Åbo ägnade Eero Sepponen mycket tid och uppmärksamhet åt den [finlands-] svenska evangelisk-lutherska församlingen Sankta Katarina i Sankt Petersburg. Han tjänade som denna församlings andlige ledare, i praktiken från dess första dag, och förnyade dess gudstjänstliv alltsedan 1991.

Eero talade fritt flera av Europas språk liksom utmärkt på ryska. Eero var en person med en klar ekumenisk blick, han kunde visa samma respekt för olika kristna konfessioner. Såväl protestanter, som katoliker som ortodoxa kände honom väl och uppskattade honom. Han närmade sig den rysk-ortodoxa traditionen pietetsfullt, entusiastisk över ikonografin. Hans namn var inte bara känt i religiösa organisationer utan också i sekulära och myndigheters organ där han med auktoritet och respekt gjorde sig känd som punktlig och ansvarsfull.

Eero Sepponen

Eero Sepponen var en god organisatör vilket gjorde att församlingsmedlemmar deltog, inte bara i religiösa utan också i större kulturella och vetenskapliga sammankomster. Konserter, konferenser och temadagar var regelbundet en del av församlingens liv.

Vi, å vår sida, hoppas givetvis att få bevara och utveckla hans arv, så att vår församling fortsätter att verka och växa i vår vän och lärare Eeros anda.

Må han visa en sådan uppmärksamhet mot sin församling också i det framtida himmelska. Kom ihåg oss, käre pastor, inför vår himmelske Fader. Vi kommer att minnas dig!

**Sankta Katarina evangelisk-
lutherska församling,**
Lilla Stallhovsgatan 1,
Sankt Petersburg
Övers fr ryska av J.N.

Eero Sepponen är hemkallad.

Den 2 december 2023 avled pastor Eero Sepponen, svenska Sankta Katarinaförsamlingen i Sankt Petersburg. Han valdes som dess pastor vid nygrundandet 1991 och innehade posten till sin död. Hans namn är oskiljaktigt förbundet med den svenska Sankta Katarinakyrkans nygrundande och förnyelse.

Sepponen föddes 16 juli 1942 i en finlandssvensk släkt. Han gick på det svenska gymnasiet i Helsingfors. Efter studentexamen studerade han teologi och prästvigdes 1967 för evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Mellan 1967 och 1986 tjänstgjorde han i olika församlingar, bl.a. i Helsingfors.

Därifrån och senare också i Åbo, där han med början 1986 kom att tjäna den svenska församlingen i 26 år, kom han i kontakt med tidigare församlingsmedlemmar av den svenska Sankta Katarinaförsamlingen i Sankt Petersburg (som då ännu hette Leningrad). Då levde ännu sådana som döpts och konfirmerats där. Efter att flertalet församlingsmedlemmar utvandrat till Sverige och Finland 1918, levde den lilla kvarvarande församlingen ända till 1934, tack vare sin kyrkorådsordförande John Tuneld, betrodd med den ingermanländske prosten Selim Hjalmar² Laurikkala 1932-34 (Laurikkala tvingades lämna Ryssland 1937 och kom till Sverige

1952). Dessa församlingsmedlemmar som flytt till Finland från Petrograd/Leningrad, berättade för den unge pastor Eero Sepponen med stort engagemang om det rika svenska församlinglivet som gått under med gamla Sankt Petersburg. Därav kände Sepponen till denna skatt och detta arv, berättat av överlevare, och kunde föreställa sig något av det.

Under Michael Gorbatjovs förändrade religionspolitik började en grupp att samlas omkring Olga von Schlippenbach redan 1990/91 för ett nygrundande av den svenska Sankta Katarinaförsamlingen. Denna grupp kom Eero Sepponen i kontakt med, han erbjöd hjälp och valdes till församlingens präst. Därmed hade Sepponen förutom sin tjänst i Åbo också ansvaret för den svenska församlingen i Sankt Petersburg. Församlingen blev statligt registrerad 1991 och började regelmässigt att samlas till gudstjänst i den svenska Sankta Katarinakyrkan vid Lilla Stallhovsgatan 1. Först 2005 fick församlingen tillbaka kyrkobyggnaden. Byggnaden hade länge använts som barn- och ungdomssportskola. I själva kyrkorummet hade man satt in ett mellangolv som delade hallen i en övre och undre sportsal. Under Eero Sepponens ledning och råd utvecklades församlingens andliga liv och dess kyrkomusik. I samverkan med det närliggande generalkonsulatet ordnades

² Hans finska förnamn var Jalmari (red.anm)

NORDISK ÖSTMISSION

talrika kulturella arrangemang. En särskild höjdpunkt var den återkommande festhögmässan i anslutning till den svenska Sankta Lucia-festen, då kyrkan alltid var fylld till sista plats.³ Sepponen mottog även den svenska kronprinsessan i kyrkan och var uppskattad och aktad av Sankt Petersburgs myndigheter, särskilt de som gällde religionsfrågorna och byggnadsarbetet, inte minst då han kunde resonera med dem på ryska. Sepponen inledde även frågan om kyrkans vidare användning och renovering. Efter återlämnandet bedrevs ett intensivt förberedelsearbete 2007-2009. Sepponen var särskilt angelägen om att färdigställa ett betänkande från svenska kulturminnesvårdsmyndigheten. Frågan om kyrkobyggnadens iordningsställande förblir ännu olöst.

Det var en särskild angelägenhet för Sepponen att relatera den lilla svenska församlingen till det större sammanhanget. Då den svenska församlingen 1922 anknutits till det tyska evangelisk-lutherska konsistoriet i Petrograd, som leddes av generalsuperintendent Artur Malmgren anknöt Eero Sepponen till denna tradition. Eero inledde dessa kontakter efter Georg Kretschmars förflyttning från Riga 1993, en kontakt som ofta också inkluderade teologiskt-vetenskapliga

frågeställningar. I det följande framträdde den svenska församlingen vid ELKRAS⁴ Generalsynod 1999 som självständig församling med särskild rätt. Församlingen valde Sepponen som representant vid Generalsynoden. Efter den nya församlingsordningen var så ärkebiskopen för ELKRAS det andliga överhuvudet för den svenska församlingen. Denna tjänst utövade ÄB Kretschmar och Ratz gärna och fokuserat. Sepponen var ledamot i ELKRAS psalmbokskommission och medverkade vid tillkomsten av den nya Psalmboken 2005.

En angelägen fråga för Eero var att finna en präst för församlingen som levde i Sankt Petersburg. Försöket med en präst som inte talade någon svenska misslyckades. Dagens lösning med en tvåspråkig predikant kunde bli en bra lösning. Detta har visat sig framgångsrikt även under Coronas reserestriktioner. Under ÄB Kruse och Brauer har förhållandet till Evangelisk-lutherska kyrkan i Ryssland löst sig.

Pastor Sepponen besökte även regelmässigt den svenska församlingssamfundet i Moskva. Han pendlade decennium efter decennium med tåget mellan Åbo – Sankt Petersburg och Moskva. Förutom sitt modersmål behärskade han även flytande finska, engelska,

³ Så också 2023 (övers. anm)

⁴ Kyrkan med förkortningen ELKRAS har haft litet olika namn under tidens gång, med just dessa bokstäver torde höra härstamma från den tid när kyrkan hette Evangelisk-lutherska kyrkan i Ryssland och andra stater. (red.anm.)

NORDISK ÖSTMISSION

tyska och ryska. Därmed kunde han fritt och ledigt fullfölja tjänsten i den tysk-svensk-finska evangelisk-lutherska världen kring Sankt Petersburg. Särskilt hade han fördel av sin ryska, såväl i själavården för de etniska svenskarna, som nu huvudsakligen talar ryska, som i de ekumeniska och politiska sammanhangen.

Eero Sepponen har i mer än 30 års tid medverkat i ett aktivt återuppbyggnadsarbete. Det var inte begränsat bara till den svenska församlingen utan handlade dels om de

båda lutherska kyrkorna, Rysslands lutherska kyrka (ELKRAS) och Ingermanländska evangelisk-lutherska kyrkan, liksom om de ekumeniska sammanhangen. Vi har nu anledning att uttrycka vår största tacksamhet för vår nu hemkallade broder Eero Sepponents levande testamente.

Hans Schwahn

chef för ELKRAS kyrkokansli
2001-2006

Övers. fr tyska **J.N.**

Nordisk Östmissions årsmöte 2024

Tredje söndagen i påsktiden den 14 april i Träslövs församling
kl. 10 högmässa i Träslövläges kyrka, Ola Bjervås.

Föredrag om mission på persiska av Tony.

Årsmötesförhandlingar

Välkomna!

Styrelsen

*Träslövläge, i södra delen av Träslövs församling,
ligger i Varbergs kommun och kontrakt!*

Gåvoredovisning

OKTOBER 2023

Gåvor	46.855:00
Gåvor Ukraina	13.345:00
Kollekter	19.098:00
Summa	79.298:00

Kollekter, utan särskild anmärkning:

Frillesås 620,
Virestad-Härlunda 764,
Örgryte pastorat, insamling 7385,
Härjedalens pastorat 210+659,
Hästveda ev luth friförs 2300,
Örkened 360

Kollekter, Ukraina:

V Mark 2400+3000,
Naum (två kollekter) 1200,
Enskild 200.

Begravningar oktober 2023

Lillie Albertson, Ölmevalla,
Yngve Johansson, Tostared,
Bengt Olsson, Lane Ryr,
Sture Hallbjörner, Ytterby,
Anna Nilsson, Valinge,
Tore Olsson, Norum,
Karl Göran Samuelsson, Vislanda,
Kajsa Bobeck, Kristvalla,
Ulla Johansson, Idala,
Ingrid Abrahamsson.

Hyllningar:

Gunborg Gustavsson, Bro,
Stångenäs,
Gunnel Sarge (99 år), Snöstorp.

NOVEMBER 2023

Gåvor	35.350:00
Gåvor Ukraina	16.200:00
Kollekter	8.599:50
Summa	60 149:50

Kollekter november 2023

Heliga Trefaldighet, Alvesta 1310,
Pauluskapellet, Uppsala 1930,
Uddevalla 350, Jörlanda
(transport) 484, Kyrkhult 1221,
Jonakapellet, Österåker 640,
Västra Mark 2639,
Enskild 25:50.

Begravningar november 2023

Bo Gustafson, Lycke,
Sture Hallbjörner, Ytterby,
Agne Hedesström, Kungälv,
Ellen Johansson, Tostared,
Gertrud Prytz, Göteborg,
Maj Franck, Göteborg,
Svea Andersson, Torsby, Älvsyssel,
Bror Olsson Sandberg, Krokstad,
Ingbritt Gunnarsson, Istorp,
Rune Larsson, Malmö

Hyllningar november 2023

Cecilia Strömmensmed, Askim,
Anders Lundberg, Boo,
Margareta Hjalmarsson, Varberg,
Ola Larsson, Västra Mark.

DECEMBER 2023

Gåvor	98.528:00
Gåvor Ukraina	28.130:85
Kollekter	29.035:00
Summa	155.693:85

NORDISK ÖSTMISSION

Kollekter, utan särskild anmärkning:
Lysekils norra församling 1540,
Solberga pastorat 640 (transporter).

Kollekter, Ukraina:

Osby ev.luth.missionsförening 925,
Örby-Skene 11515,
Skånes Fagerhult 3420,
Hästveda ev.luth.missions-
förening 3320,
S:t Sigfrids koinonia 7525,
Enskild 150.

Begravningar december:

Anna Nilsson, Valinge,
Rune Johansson, Björketorp,
Georg Håkansson, Väckelsång,

Kurt Thorén, Göteborg,
Bengt Sandström, Sollefteå,
Harry Åström, Bokenäs,
Ingrid Gustafsson, Tostared.

Hyllningar december:

Rune Karlsson,
Ernst Olsson, Romelanda,
Birgitta Brattgård, Norum,
Katarina Evenseth, Västra Frölunda,
Christopher Asker, Kungälv.

Sykretsar:

Överluleå 200.

Övriga upplysningar lämnas
av kassören.

Andra betalningsmöjligheter

Swish-nummer till NÖ är **1234902045**. Det passar bäst med Swish om man vill ge en kollekt där församlingen inte är den som förmedlar kollekten. Övriga betalningar sker bäst genom våra giron, som är tryckta på baksidan av missionsbladet. Plusgirokotot finns hos Nordea, och bankgironumret pekar mot ett konto i SEB. Skulle du vilja ge genom stående överföringar från din internetbank har vi konton även i andra banker. Hör av dig om det är aktuellt. När du betalar på nätet till vårt plusgirokonto anges ditt namn och din adress automatiskt på betalningen. Får vi en Swish-betalning ser vi bara ditt namn (om du inte har ”hemligt” mobilnummer; då syns inte namnet) jämte ditt mobilnummer, och inte din adress.

Euro kan betalas till vårt tyska konto **DE77 5901 0066 0006 03064**, men den tyska banken uppger inte betalarens adress, så om du är ny givare får du meddela var du bor på annat sätt.

Sudertredingen och Österland

I vårt missionsblad kan du först av allt läsa en betraktelse. En sådan vill vi alltid börja med. Sedan finns en julberättelse från Litauen, det tredje och sydligaste landet i Baltikum (jämför med Sudertredingens kontrakt på Gotland). I det landet är lutheranerna en minoritet. En annan berättelse kommer från Ukraina, ett av huvudområdena för Nordisk Östmission. Också den anknyter till julen. Genom den redovisas hur vi använde alla de penninggåvor som vi fått till ”blågul hjälp” eller Ukraina.

Tack för era gåvor! Vi har vidare med tre minnesrunor över pastor Sepponen som tjänstgjorde i Österland, eller det som en gång eller någon gång tillhört den svenska kronan. Världsliga rikens gränser har ändrats under tidens gång, medan Kristi rike har bestått!

NÖ:s verksamhetsområde ligger alltså österut.

Vi skickar vår tidning till gamla och nya givare, samt för att informera om vårt arbete.

Anders Eliasson

Adressändringar och liknande ärenden meddelas kassören! Nordisk Östmission, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla

Nordisk Östmission har enligt sina stadgar målsättningen ”att verka för evangeliets spridande bland i första hand östeuropeiska men i mån av ekonomi och övriga resurser också bland asiatiska folk”. Nordisk Östmission deltar också i mån av möjlighet i ”materiell hjälpverksamhet bland ovanstående folk”.

Tidningen Nordisk Östmission utkommer med fyra nummer per år, i mars, juni, september och december. **Adressändringar och andra registerärenden meddelas kassören!**

Ordförande: Martin Wihlborg, Torsgatan 36, 431 68 Mölndal. Tel. 072-244 33 25, e-post: pmartin.wihlborg@gmail.com

Kassör: Anders Eliasson, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla. Tel. 0522-64 21 86 dagtid, Tel. 0522-66 42 00 kvällstid.

Ansvarig utgivare: Margareta Eliasson, Ernst Torulfsgatan 17A, 416 43 Göteborg, Tel. 073-218 86 71, e-post: mareliasson@gmail.com

I redaktionen: Margareta Eliasson, Anders Eliasson.

Hemsida: www.nordiskostmission.se

Vid insättning av minst 50:- på plusgiro 42 20 57-0 eller bankgiro 484-5350 får Ni vårt missionsblad 4 ggr om året.

ISSN 0345-8571